

Multiple communities en de politiële aanpak ervan

Ongekend en onbemind

Commissaris Johan Berckmans
Politiezone Brussel-West

Beveren, 26 mei 2010 1

- Onbekend en onbemind -

• Politiezone Brussel-West

- **Meergemeentezone:**
Sint-Jans-Molenbeek, Jette, Ganshoren,
Sint-Agatha-Berchem en Koekelberg
- **199.406 inwoners** (op 1 januari 2010) op 17 km²
  - Ter vergelijking: **171.609** inwoners op 1 januari 2002
  - = + **16 %**

• Inzoomen op Sint-Jans-Molenbeek

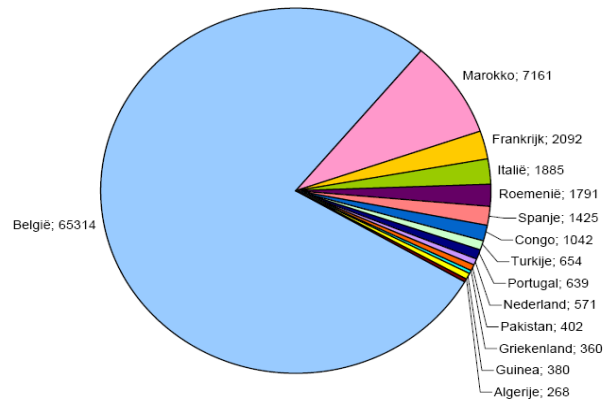
- **Hoog-Molenbeek** en **Laag-Molenbeek**
- 2 buurten in de **Kanaalzone:**
Havenwijk en **Historisch centrum**

2

• Socio-demografie

– Multi-etnische samenstelling (1)

Bevolking Sint-Jans-Molenbeek naar nationaliteit (2010)

3

– Multi-etnische samenstelling (2)

Studie HERTOGEN i.s.m. KUL (cijfers 2008)

“Allochtoon” = *Persoon met een andere sociaal-culturele afkomst, teruggaand op een ander land van afkomst, ongeacht de nationaliteit*

- > Brussel-Hoofdstad 67,9%
- > Sint-Joost-ten-Noode 96%
- > Sint-Gillis 61%
- > **Sint-Jans-Molenbeek 75,8%**

Bevolking Molenbeek 2008 = 83.674, waaronder

- 20.237 “oude belgen”

- 63.437 “vreemde afkomst”

> 16.714 Europese afkomst

> 45.772 niet-Europese afkomst

> “Oude belg” maakt plaats voor “Nieuwe belg”

4

Onbekend en onbemind

- **Grote bevolkingsdichtheid**
- **Veel kinderrijke, éénooudergezinnen**
- **Lage scholingsgraad**
- **Zwakke socio-economische status**
  - **Krappe huisvesting**
  - **Jeugd- en generatiewerkloosheid**
  - **Laag gemiddeld inkomen**

> **Overlevingsstrategieën**

vb 1: **Illegale, clandestiene economie**

vb 2: **Criminele activiteiten**

5

Onbekend en onbemind

- **Gemeenschapsgerichte politiezorg**

- **Brandweerpolitie ≠ GGPZ**
- **Wat maakt het zo moeilijk om de GGPZ toe te passen in een grootstad, i.c. Molenbeek?**

6

Onbekend en onbemind

- **Politie-eigen of organisationele elementen:**

- **Begroting: 52.000.000 euro (personeel: 49.000.000)**

- **Personeel**

- **Personeelstekort** (medio mei 2010)

- **Politiezone**

- » **Organiek: 851**

- » **Effectief: 747**

- Tekort: 104** (bezettingsgraad = 87%)

- **Wijkpolitie Molenbeek**

- » **Organiek: 120**

- » **Effectief: 89**

- Tekort: 31** (bezettingsgraad = 74%)

- **Personeelsverloop**

- **Hoge werkdruk/last**

- **Integraal veiligheidsbeleid ontbreekt en partnerschap kan beter**

- **Goede praktijk: sociale planningsgroepen**

7

Onbekend en onbemind

- **Onbekend en onbemind**

- > **Inbedding in de lokale samenleving (1ste pijler) is niet evident in Molenbeek**

8

Is de bevolking onbekend voor de politie?

- **Molenbeek = heterogene bevolking gekenmerkt door multi-ethniciteit met een dominant Marokkaans straatbeeld**
  - Lokale politie komt niet met iedereen evenveel in aanraking
  - “Vaste klanten” > **overpolicing**
  - Enkele buurten > **overpolicing**
  - Andere groepen in de schaduw > **underpolicing**

9

• **Gesloten gemeenschappen**

- **Cultuurgebonden**
- **Eigen overlevingsstrategieën**
- **Eigen conflicthantering**

• **Lokale politie Brussel-West**

- **“Couleur locale”**
- **Diversiteitsbeleid**
- **Praktijkervaring**

10

Onbekend en onbemind

- **Opportunities**
  - **Bestaan van netwerken**
  - **Andere, niet-etnische criteria**
  - **Vaste aanspreekpunten**

11

Onbekend en onbemind

Is de bevolking onbemind?

- **Overpolicing = negatieve perceptie**
- **Underpolicing leidt ertoe dat dit beeld niet wordt gecorrigeerd**

12

Is de politie Brussel-West een onbekende voor de bevolking?

- **Veiligheidsmonitor: “Is de wijkagent gekend?”**
  - 2006: 73,5% van de respondenten kent hem niet
  - 2008: 65% kent hem niet
- **Vraagstelling: Moet de wijkagent door iedereen gekend zijn?**
  - Veiligheidsmonitor: ±50% hoeft niet meer contact
  - Rol van de partners?
  - Klachtafhandeling = politie moet er staan

13

- **Genomen initiatieven door de lokale politie Brussel-West:**
wijkvergaderingen, website, brochures, gemeentelijke infobladen, “primo-arrivants”, ..., en mediabeleid
- **Algemene tendens: onpersoonlijke communicatie versus inschrijving door wijkagent**

14

Is de politie Brussel-West onbemind?

- **Veiligheidsmonitor 2008:**

76% van de ondervraagde personen vindt dat de PZ goed tot heel goed werk levert

15

- **Confrontaties met de politie (harde kern, misbruik door crimineel milieu)**

- **Latent gespannen klimaat met een beperkte groep, vnl. jongeren**

- **pesterijen, provocaties, ...**
- **niet aanvaarden van politiegezag**
- **smaad en weerspanningheid**

- **Wijkpolitie versus brandweerpolitie en tweedelijns politie**

> Evenwichtsoefening wijkpolitie

16

- **Over het muurtje...**

- **2 andere interessante studies**

- *Zijn wij anders? Waarom Nederland geen grootschalige etnische rellen heeft (2010)*
- *Handhavers van de vrede of herveroveraars (2008)*

17

- ***Zijn wij anders? Waarom Nederland geen grootschalige etnische rellen heeft (ADANG 2010)***

- **Factoren die invloed hebben op het ontstaan van etnische rellen en vooral op de rol van politieoptreden bij het al dan niet ontstaan/escaleren van etnische rellen**
- **Studieobject**
- **Bevindingen: Waarom blijft NL gespaard van etnische rellen?**
  - **Andere manier van werken**
  - **Andere politiestijl = community policing**
  - **Lokale verankering**
  - **Integratie**

18

- **Handhavers van de vrede of herveroveraars (KLEIJER-KOOL 2008)**

- **Onderzoek naar dagdagelijkse politiepraktijk in multiculturele achterstandswijken**
- **Studieobject**
- **Bevindingen:**
  - Politie is creatief in het vinden van praktische strategieën
  - Bevorderen van sociale zelfredzaamheid
  - Integrale aanpak

- **Aanbevelingen**

- **Investeren in wijkwerking**
  - Decentralisatie
  - Extra politiepersoneel
  - Netwerking – Bruggen bouwen
- **Politieonderwijs op maat**
  - Modulair systeem
  - Lessenpakket
- **Valorisatie van de wijkpolitie**
- **Strategieën van op het terrein in kaart brengen en eruit leren**

Onbekend en onbemind

- **Slotbeschouwing**

Diversiteit:

uitdaging of probleem?
frieten of couscous?

21

22